

MSS Fau  
1400501150

5704



## Els primers otolits fòssils descoberts a Catalunya

per el

Dr. Mariano FAURA i SANS, Pbre.

Al assistir en 1920 a la primera reunió extraordinària de la Societat geològica de França, haguda després de la guerra europea a Burdeus, foren invitats per Mr. DUVERGIER a visitar a Merignac la seva important col·lecció de fòssils de l'Aquitanià. Entre altres coses notables els cridà fortament l'atenció l'observar l'abundó i varietat d'otolits fòssils que havien sigut extrets d'entre els estrats terciaris de la comarca bordalesa; els que tenia en estudi l'esmentat paleontòleg, qui s'interessà per a que li facilitessin dades sobre els otolits fòssils de la península Ibèrica, havent de fer-li present que fins la data no se n'havia pas citat cap, o al menys que ignoravem si n'existien en les nostres col·leccions; proment-li que retornats a Catalunya ens bescajariem per a fer-ne una reserca.

Sabut és que els otolits, estan constituïts de matèria mineral, formant-se en el sí del aparell auditiu del peixos, per lo que també se'n diu *pedra de l'orella*. La descripció deu fer-se per la forma i estructura que presenten en cada grup dels animals que el posseeixen, éssent constant per a quiscun dels individus d'una mateixa espècie.



Revisarem la nostra bibliografia i les col·leccions dels nostres mestres en Geologia i en lloc poguerem reconèixer cap classe d'otolit, ni tant sols que fos citat de qualque paratge de Catalunya, ni d'Espanya. En moltes terres garvellades mai havia jo trobat cap fòssil que pogués ésser considerat com a otolit.

En una de les excursions d'enguany, organitzada per la Secció de Geologia i Geografia física del Centre Excursionista de Catalunya, a Sant Sadurn d'Anoia, el dia 15 de gener d'enguany, visitarem el clàssic llit fossilífer miocènic del Torrent del Tró, junt a la via, entre Sant Sadurn d'Anoia i l'Avern. Entre les marges blanques del Helvecià, el nostre consoci En M. GUÉRIN i ~~COMAS~~ féu la recerca d'un fòssil, que vareig reconèixer tot seguit com a ver otolit; essent per lo tant aquesta troballa la primera de la que jo en tenia esment. Donada a conèixer la importància d'aquest fòssil, el nostre consoci En J. ANDORRÀ recordà el que en la seva col·lecció particular ell ne tenia algun exemplar de les terres pliocèniques del Ampurdà. Poc després el Sr. GUÉRIN visità els llits fossilífers pliocènics del Plasencià, i en feu recerca d'un gran nombre d'otolits en el Papiol.

Tenint en preparació Mr. DUVERGIER un treball monogràfic sobre els otolits dels peixos vivents i fòssils en col·laboració amb M. CHAINE, professor d'Anatomia comparada a la Universitat de Burdeus, al donar-li la notícia de les troballes fetes a Catalunya, s'oferí generosament a fer-ne la determinació específica. Tot seguit li ferem l'envio de tot el material recullit per M. GUÉRIN, qui en fa donació al nostre Museu.

Tant prompte M. DUVERGIER rebé els exemplars, al fer-ne l'exàmen, pogué reconèixer-ne:

- 1 espècie de S. Sadurn d'Anoia. (Miocenic.-Helvecià).
- 10 espècies de S. Feliu del Llobregat (Pliocenic.-Plasencià sup.)
- 10 espècies del Papiol (Pliocenic.-Plasencià).

L'esmentat especialista ens ha promès una nota per a l'INSTITUCIÓ CATALANA D'HISTÒRIA NATURAL, fent la descripció detallada dels otolits de quiscuna de les formes específiques descobertes. Emprò abans de finir el seu treball ens recomana li enviem tot el material que tinguéssim; i an aquest objecte, al donar compte de les primerenques troballes fetes pel nostre company En GUÉRIN, solicitem dels demés aficionats a la Paleontologia que revisin les seves col·leccions particulars per si hi tenen qualche otolit que l'ofrenariem a M. DUVERGIER, qui després d'estudiats, ens els retornarà, per a que figurin en les nostres col·leccions paleontològiques.

A més dels fòssils, també li he enviat alguns otolits extrets per mi dels peixos vivents del Mediterrani. Aitals otolits són extrets del llus *Merlucius esculentus* CBp, d'un petit gadide que suposa ésser el Mollera, *Gadus minutus* L., o bé el *G. euxinus*, els dos altres són de la sèrie dels Pagells i el Burru o sigui el *Gobius Jozo* L. La forma de l'Orada o Aurada



*Chrysophris aurata* Günth, és molt important l'existir vivent, per trobar-se freqüentment entre els fòssils i també en el llit pliocenic del Papiol.

Realment per a la determinació de les espècies dels otolits fòssils manca un reconeixement de les nombroses formes que presenten les espècies vivents dels Oceans; emprò per a arribar al coneixement de les formes miocèniques i pliocèniques, és molt útil l'estudi de les formes d'otolits que presenten els peixos del Mediterrani, les que són poc conegudes actualment. Per això fora d'una extraordinària importància el que els ictiòlegs catalans s'interessessin també en la recerca d'otolits dels peixos vivents i així ésser més complert l'estudi comparatiu entre els vivents i els fòssils, ajudant la tasca empresa per M. DUVERGIER i M. CHAINE de Burdeus.

